

Fietsroute Urk – Schokland - Urk

De route begint in het Urkerbos en wel bij de beheerschuur van Het Flevo-landschap aan de Vormtweg, waar u uw auto kunt parkeren. (U kunt de route ook oppakken bij De Gesteentetuin, Keileemweg 1, Schokland en bij Museum Schokland, Middelbuurt 3, Schokland. Bij het museum is ook een beperkt aantal fietsen te huur.)

Vanaf de parkeerplaats linksaf volgen we 400 m de Vormtweg over het fietspad en nemen dan het fietspad rechts het bos in langs een parkeerplaats.

De rijkdom aan varens en paddenstoelen valt meteen op. Die gedijen uitstekend op de bonte bodem, die behalve uit kalkrijke klei bestaat uit veenmosveen, keileem en zand. Dat komt in allerlei gradaties aan de oppervlakte. Behalve ingeplante bomen groeien er ook spontaan allerlei houtsoorten als eik, es, berk en beuk en struiksoorten als meidoorn, sleedoorn, hondsroos en braam op plekken waar de fijnsparren omwaaien of worden gekapt. Zo wordt het bos omgetoverd in een bonte mengeling van open en gesloten plekken met een keur aan planten. Al fietsend valt zeker de zang van de zanglijster, het winterkoninkje en roodborst op. Maar ook het heldere gefluit van de boomklever is te horen en soms is deze vogel te zien, vooral in de oudste delen van het bos. Net als de boomkruiper en de grote bonte specht, die er relatief talrijk zijn.

We gaan het eerste pad linksaf en houden dan rechts aan. Vervolgens eerste pad rechtsaf. We fietsen door een sparrenbosje.

Bijzonder is dat hierin blauwe reigers broeden. Vanaf daar loopt de route door een duidelijk jonger stuk van het bos. Dit deel is in de tachtiger jaren aangelegd op voormalig weiland. Sinds 1994 wordt het bos beheerd met het doel de natuurlijke ontwikkelingen te stimuleren. Zo is de waterhuishouding nu verhoogd en zijn er enkele bospoelen gegraven onder meer om de hier levende kikkers, padden en salamanders een goede voortplantingsplek te geven.

Volg het pad zo veel mogelijk rechtdoor. Links aanhouden. Ter hoogte van een sportveld links volgen we het pad naar rechts. Dit pad komt uit op een brede bosweg. Hier rechtsaf en de bosweg volgen. We blijven ook bij de slagboom de weg rechtdoor volgen. Iets verder ligt links de toegang tot het Staartreservaat.

Dit moerasgebiedje is een restant van de vroegere moerassige 'staart' van het eiland Urk. Oorspronkelijk was dat een strandwal, maar grotendeels als gevolg van zandwinning is die destijds al verdwenen. Nu herbergen het natte grasland en het rietmoerasje planten die kenmerkend zijn voor natte duinvalleien, zoals fraai duizendguldenkruid, bleekgele droogbloem, galigaan, rietorchis en oranje havikskruid. Ook komen er diverse soorten libellen voor waaronder bijzondere als de zwarte en de bloedrode heidelibel en de glassnijder, een rode-lijst soort, een zeldzaamheid dus. Van de vogelbevolking zijn de koekoek, de nachtegaal en de kneu het vermelden waard: die staan op de rode lijst. Maar ook de bruine kiekendief en de rietzanger broeden er.

Aangekomen bij de verkeersweg (Staatweg) gaan we linksaf het fietspad op (fcp 11). Op het eind bij de Zuidwesterringweg (fcp 79) slaan we rechtsaf naar Tollebeek. Na een paar kilometer komen we bij het Tollebekerbos aan.

Het dertig hectare grote Tollebekerbos is een typisch voorbeeld van een dorpsbos, zoals dat in de jaren vijftig bij elk dorp in de Noordoostpolder werd aangelegd. Wel is het dorpsbos hier groter dan gemiddeld. Dat komt omdat er op deze plek een gronddepot heeft gelegen, waar tijdens de aanleg van de Urkervaart de ontgraven grond tijdelijk werd opgeslagen.

We slaan bij het eerste betonnen fietspad rechtsaf het bos in. Fietsend door dit lommerrijke bos volgen we een bocht naar links. Daarna via het eerste asfaltpad rechtsaf fietsen we langs de beschut gelegen ijsbaan. Bij de begraafplaats gaan we linksaf en op het eind rechtsaf het dorp Tollebeek in. Deze weg volgen we tot bij de kerk en we rijden dan linksaf de Sint Hubertusplaats over. Aan het eind (fkp 58) slaan we rechtsaf, steken de weg over en fietsen (fkp 69) via de brug over het kanaal.

Dit is het laagste punt van de Noordoostpolder: dit gebied stond in 1998 nog langdurig onder water!

Vanaf hier fietsen we rechtdoor naar Nagele. Aangekomen bij Nagele slaan we linksaf (fkp98). We rijden dan op de Nagelerweg, na het bos slaan we bij de eerstvolgende afslag rechtsaf. We volgen verder de Oud-Emmeloorderweg naar Schokland.

Bij Schokland aangekomen is het goed ons te realiseren dat Schokland het grootste deel **van haar geschiedenis eigenlijk helemaal geen eiland is geweest! Zo'n 200.000 jaar** geleden duwde schuivend gletsjerijs grote hoeveelheden keileem, zand en stenen voor zich uit. Dat bleef liggen toen het ijs zich begon terug te trekken en Schokland was geboren. Het was nog geen eiland, maar een heuvel in een kaal en vlak landschap. Pas vanaf de 11de eeuw na Christus werd Schokland langzaam maar zeker een echt eiland. In die tijd stormde en regende het uitzonderlijk veel en de laaggelegen gebieden rond Schokland vulden zich met water. In de 12de eeuw drong de Noordzee dankzij uitzonderlijk hoog water en krachtige stormen het ontstane meer binnen en de Zuiderzee was een feit. Rond 1400 raakte Schokland los van het vasteland en werd een eiland. Eigenlijk herrees Schokland pas weer in 1942 als hoogte in het landschap, maar nu in een zee van wuivend graan in de net drooggelegde Noordoostpolder.

Nu is Schokland weer een nieuwe fase van haar bestaan in gegaan. Alle gronden rondom het eiland zijn opgekocht door Het Flevolandschap en worden als natte graslanden ingericht. Het eiland weer een eiland in een natte omgeving te laten worden heeft als doel het eiland te behoeden voor verder wegzakken in de bodem. Het bijkomende voordeel is dat de natte weilanden rondom een prachtig bloemrijk natuurgebied kunnen gaan **worden met uitstekende mogelijkheden voor grutto's, Kieviten en andere weidevogels.**

Net voor de boerderij links op het eiland slaan we linksaf (fkp 37), Vluchthavenpad, en volgen het fietspad, dat ons rechtsom (fkp 87) over de rand van het eiland voert naar de gerestaureerde Oude Haven Emmeloord.

Schokland werd bewoond door diverse vissersfamilies, die er een karig bestaan leidden. Overstromingen door het stijgen van de zeespiegel maakten bewoning uiteindelijk onmogelijk en in 1859 verlieten de laatste vissers het eiland voorgoed.

Op het eind (fkp 21) rechtsaf. Daarna eerste weg linksaf (fkp 37), Keileemweg, en vervolgen we de fietsroute door het Schokkerbos. Daar kunnen we een bezoek brengen aan de Gesteentetuin, die halverwege het bos rechtsaf te vinden is.

Op het eind steken we over naar de parallelweg. Diegenen die de route lang genoeg vinden, slaan meteen rechtsaf richting Nagele. Voor de hele route gaan we linksaf (fkp 75). Voorbij de boerderij rechtsaf richting museum (fkp 61). Langs het museum en restaurant het schelpenpad (Ruïnepad) op. We kunnen het schelpenpad volgen langs terp De Zuidert en de kerkruïne, waarna het een betonfietspad wordt. We volgen het betonpad daarna tot het eind (terug bij fkp 75), of gaan vlak voor De Zuidert rechtsaf over een karrenspoor dwars over het eiland. Aan de andere kant gaan we rechtsaf en meteen daarna dalen we via een kort schelpenpaadje door het bos af naar een betonfietspad. Het betonfietspad rechtsaf volgen tot het eind (fkp 75). Hier gaan we linksaf over de parallelweg richting Nagele (Schokkerringweg). Aangekomen bij de rotonde gaan we rechtsaf en rijden het dorp in.

Nagele is een bijzonder dorp dat flink verschilt van de andere dorpen in de Noordoostpolder. Vertegenwoordigers van het Nieuwe Bouwen in de jaren vijftig mochten er hun ideeën verwezenlijken. Aan het dorp werkten destijds jonge architecten samen. Dat zijn nu bekende namen als Aldo van Eyck, Gerrit Rietveld, Mien Ruys en anderen. Eén van de principes van de architecten van destijds was binnen en buiten, wonen en natuur met elkaar te verbinden, zodat de kwaliteit van leven beter zou worden. Een voor die tijd wel heel modern en nu steeds meer gehanteerd idee. In Nagele is sinds een aantal jaren de oude rooms-katholieke kerk ingericht als Museum Nagele. In het museum is er een goed gedocumenteerde, professionele tentoonstelling over het ontstaan van Nagele.

We nemen op de eerste kruising (fkp 52) linksaf de fietsafslag naar Urk. Dit fietspad loopt vanaf hier helemaal tot Urk, eerst langs de Eggestraat, later de Domineesweg. Net voor Urk passeren we de visafslag en even verder het gemaal Vissering, dat het overtollige water vanuit de Urkervaart loost op het IJsselmeer. In Urk passeren we de rotonde (fkp 2) en volgen de Singel, die aan de andere kant van het dorp overgaat in de sStaartweg. Het eindpunt is dan nog maar een paar minuten fietsen. Bij de rotonde die Vormtweg en Staartweg verbindt (fkp 77) linksaf. Op de Vormtweg vinden we na 100 meter links de parkeerplaats bij de beheerschuur en kunnen we terugblikken op een pittige maar boeiende fietstocht.